

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 52. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-palladius02val-shoot-idm139771562462016/facsimile.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

Gives Bibelstederne i ganske forskellig Form i Fortalen og Texten, kan man ikke vente, at Ensartetheden i Sprogform er gennemført. I Luc. 16. 29 har Fortalen saaledes *høre sig dem* (nf. S. 58, L. 1), Texten *Lad dem høre dem*, i Gal. 1. 9 *bliffue sig forbandet* (nf. S. 58, L. 4), Texten *Hand vere forbandet*, i 1. Joh. 2. 8 har Fortalen (nf. S. 58, L. 10) *det sande Liuss skinner* med den yngre Verbalform, Texten derimod den ældre Form: *det sande Liuss skin* o. s. fr.¹ Saa-danne sproglige Uoverensstemmelser, sete i Forbindelse med Fortalens og Bibeltextens forskellige Grundlag, tyder jo paa, at Palladius har overladt en væsentlig Del af det egentlige Revisionsarbejde til andre af Kommissionens Medlemmer. Naar Chr. Bruun af Størrelsen af de Summer, der udbetaltes til Kommissionen, slutter, at Palladius ved Revisionen har været Hovedmanden „ikke blot som den Ledende, men ogsaa som den Arbejdende“ (Aarsberetninger II, 327), er dette derfor næppe holdbart. At Sjællands Biskop blev lønnet højere for sin Medvirken end en Kannik eller en Sognepræst eller en ung Professor, vilde ske til enhver Tid, men at det ikke desto mindre kunde tilfalde disse sidste at gøre Hoveddelen af Arbejdet, er ikke dermed bevist. Ligesaa usandsynligt det er, at Palladius skulde overlade andre at skrive Biblens Fortale, ligesaa rimeligt er det, at han har ladet Kommissionens sprogkyndige yngre Medlemmer Niels Hemmingsen og Peder Tidemand besørge Hovedparten af Revisionen.

IV.

Medens Fortalens Gengivelse af Bibelstederne holder sig tæt til den latinske Text, er Oversættelserne af Kirkefædrene noget mere omskrivende. Et Par Exempler herpaa skal anføres:

Vulgata's *scripta sunt* end Erasmus' *prascripta sunt*, der af Luther noget misvisende gengives: *was vorhin geschrieben ist* og troligt følges i den danske Bibeltext: *huad som er tilforn screffuit*.

¹ Den ældre korte Form *læss* findes i Fortalen nf. S. 60, L. 28.

Fortalen
S. 58, L. 16 fig.

Mig tyckis det at være saare skadeligt at tro noget at være løgn i de hellige Bøger/ det er at de som haffue screffuit same Bøger skulde haffue liuget noget i deris bøger.

Fortalen
S. 61, L. 1 fig.

Der som wi beholde denne hellige regel at wi kunde forstaa noget i Scrifften efter Troen/ som wi ere indlærde vdi/ da kunde wi ocsaa glede oss der ved lige som ved den rette gode mad eller spise/ Men der som noget er wi kunde icke forstaa efter Troens rette snore/ da skulde wi icke tuile der paa/ men holde stille mett vor forstand/ indtil wi lære at forstaa det ocsaa.

Augustin, Ep. 28.3
(Migne's Udg. II, 112)

Mihi enim videtur exitiosissime credi, aliquod in Libris sanctis haberi mendacium; id est eos homines, per quos nobis illa Scriptura ministrata est atque conscripta, aliquid in libris suis fuisse mentitos.

Augustin, In Ioan. evang. tract. 18.1
(Migne's Udg. III, 1536)

[et corde pio et cum tremore, sicut scriptum est,] hanc tenentes regulam sanitatis, ut quod secundum fidem qua imbuti sumus, intelligere valuerimus, tanquam de cibo gaudeamus: quod autem secundum sanam fidei regulam intelligere nondum potuerimus, dubitationem auferamus, intelligentiam differamus;

Sammenligner man disse Oversættelser med de Dele af Fortalen, hvor Palladius skriver frit uden fremmed Grundlag, vil det fornemmes, hvor meget naturligere Ordstillingen er, hvor meget fyndigere Udtrykket paa disse sidste Steder. Man jævnføre den citerede Sætning: „Men dersom noget er vi kunde ikke forstaa efter Troens Rettesnor“ osv. med følgende, hvor Palladius med sine egne Ord giver samme Tanke Udtryk: „Finder du noget i den hellige Skrift, som du ikke forstaaer . . . da skalt du ikke give Skriften nogen Skyld eller Straf, men lægge det din Uforstandighed til og ikke den hellige Skrift“ (Fortalen nf. S. 64, L. 28 fig.).

V.

Palladius' Fortale blev ikke optrykt i nogen senere Bibeludgave, skønt der, som nævnt, i Bibelkommissionen til Christian den Fjerdes Foliobibel var Forslag fremme her-